

21P/Giacobini-Zinner

Bár a rovat két hónap megfigyeléseit dolgozza fel, a négy észlelőtől kapott 10 megfigyelés a november 5-e és 17-e között időszakokra koncentrálódik. Gyors déli irányú mozgása miatt decemberben már nagyon alacsonyán állt a DNy-i horizonton. A két hetet felölelő megfigyelések remekül egyeznek, a 9^m körül, kicsit talán e fölött ingadozó fényességbecslésekhez 4'-5' körüli átmérőbecslések társulnak. Csóvát a nagyobb távcsöveket használó Szabó Sándor és Tóth Zoltán látott 11-én. A meglehetősen hosszú, 8'-10'-es lepel keleti irányba mutatott és kissé szétterülő volt. Az égitest látványát jól szemlélteti Sánta Gábor november 7-ei leírása: „Mérete 5' lehet, kómája réteges felépítésű. Centrumában 1'-1,5-es „mag” található, mely befelé kicsit sűrűsödik. Ezt egy nagyon halvány külső kóma borítja. Az DC értéke 5 körüli.”

Halvány üstökösök

C/1998 K5 (LINEAR). November 14-én hajnalban Sárneckzy Krisztián kereste fel még egyszer utoljára a mindösze 10"-es, 14^m7-s, bolyhos csillagot.

C/1998 M2 (LINEAR). A rovatvezetőnek sikerült elérnie szeptember 24-én este Ráktanyáról egy 25,4 cm-es Dobsonnal. A bizonytalanul látszó 0,8-es üstökös fényessége 13^m9 volt.

52P/Harrington-Abell. Tóth Zoltán látta december 9-én, a 12^m6-s üstökösnek kerék, 0,7-es, DC= 2-es kómája volt, egy héttel később Szabó Sándor viszont hiába kereste.

93P/Lovas 1. 1998. szept. 18., 13^m2.; 1', DC= 3 (Sárneckzy K., 230x); szept. 25., 13^m5.; 1/2, DC= 1 (Sárneckzy K., 25,4 T, 104x); szept. 27., 13^m4, 1/2, DC= 1 (Sárneckzy K.); okt. 27., <13^m (Szabó S., 80x); okt. 31., 13^m2, 40", DC= 3-4 (Tóth Z., 214x); nov. 13., 13^m4, 1/2, DC= 2-3 (Sárneckzy K.); dec. 22., 12^m9, 0,5 (Tóth Z.).

SÁRNECZKY KRISZTIÁN

Üstökös hírek

C/1998 M6 (Montani)

Joe Montani azonosította a Kitt Peak-en felállított 91 cm-es Spacewatch-teleszkóp június 30-ai képein. A 6"-8"-es kómával és 10"-20"-es, legyezőszerű csóvával rendelkező 19^m0 üstökös nem hozta igazán lázba a vizuális észlelőket. A pályaszámításaiából kiderült, hogy a visszafogott megjelenésért nagy naptávolsága okolható. Syuichi Nakano a június 30-a és november 16-a közötti 84 észlelés alapján számított 2000-es pályát. Perihélium-távolsága a valaha észlelt 5. legnagyobb. (IAUC 6960, MPC 33188)

T = 1998.10.06,5685 TT ω = 9°1467
e = 0,998994 Ω = 306°6036
q = 5,978677 Cs.E.   i = 91°5404

P/1998 O1

(Shoemaker-Levy 7) = 138P

Ezt az 1991-ben felfedezett üstököst (l. Meteor 1992/5) Jim Scotti azonosította a Spacewatch-teleszkóppal július 25-én. A 20^m7-s üstökösnek 6"-es kómája, 22^m5-s nucleusa és fél ívperces csóvája volt. Brian Marsden számításai szerint a perihélium-átmenet előre számított időpontjában -0,7 nap korrekciót kellett végrehajtani. A 138P/Shoemaker-Levy végleges névvel ellátott égitest pályaelemait 32 észlelés alapján határozta meg. (IAUC 6979)

T = 1998.08.24,5726 TT ω = 95°5287
e = 0,531116 Ω = 309°5159
q = 1,697219 Cs.E.   i = 10°0889
a = 3,619696 Cs.E.   P = 6,887 év

C/1998 Q1 (LINEAR)

A LINEAR csoport augusztus 24-én fedezte fel újabb üstökösét a Lincoln Laboratory 99 cm-es f/2,15-ös teleszkópjával. A felfedezők csak 17^m7-s, a felfedezést megerősítők viszont 16^m-s fényességet adtak meg, amely 15"-es kómával és 1'-es csóvával párosult. Később néhány 14^m5-15^m körüli vizuális becslés is készült róla. Marsden pályaszámításai az augusztus 24-e és szeptember 27-e közötti 132 megfigyelés alapján készültek. (IAUC 6995, MPC 32595)

T = 1998.06.29,5034 TT $\omega = 134^{\circ}7251$
e = 0,994766 $\Omega = 159^{\circ}7861$
q = 1,577595 Cs.E.   i = 32°,2931

4P/Faye

A 19. visszatérése felé közeledő üstökösét Scotti azonosította a Spacewatch-teleszkóp 1998. május 24-ei CCD képein. Az akkor 20^m5-s égitest augusztus közepén már 16^m5-s, de kedvezőtlen helyzete miatt nem fog 14^m fölé fényesedni.

60P/Tsuchinshan 2

Az 1965-ben felfedezett kométa 5. visszatérését Akimasa Nakamura észlelte először 1998. november 15-én egy 60 cm-es reflektorral. A bizonytalanul látszó, 20^m3-s égitest újrafelfedezését Sárnecky Krisztián és Kiss László erősítette meg november 22-én este a Piszkés-tetői 60 cm-es Schmidttel. A borzalmas seeing miatt alig észrevehető folt fényessége 19^m körül volt. Két nappal később, sokkal nyugodtabb légkörnél egy 30" körüli, gyengén szélesedő, nyugati irányú csóva is feltűnt. A nemgravitációs erők miatt a számított és az észlelt pozíciók között 3/4-es eltérés mutatkozott.

80P/Peters-Hartley

Az üstökös harmadik visszatérését C. Veillet észlelte először 1998. február 16-án, a Mauna Keán fölállított 3,6 m-es Canada-France-Hawaii teleszkóppal. Az R= 20^m4-s égitest várhatóan nem fényesedik 14^m fölé. (IAUC 6827)

98P/Takamizawa

M. Yamanishi, A. Miyamoto, M. Aimoto és T. Oribe fedezte fel újra 1998. március 2-án, a Sajiban felállított 1,03 m-es reflektorral. A felfedezéskor 20^m6-s üstökös nem érte el a vizuális észlelők hatókörét.

133P/Elst-Pizarro = (7968)

Elst-Pizarro

Ezt az 1996-ban felfedezett (l. Meteor 1996/11), időszakos porkibocsátása miatt üstökös megjelenésű kisbolygót 1997. októberében sikerült újra megfigyelnie Harman Bönhardtnak (ESO, 2,2 T) és Warren Offutt-nak (Cloudcroft, 0,60 T). Az égitest teljesen csillagszerűnek mutatkozott, abszolút fényessége 1^m-1^m5-vel kisebb volt, mint 1996-ban. Az IAU 133P/Elst-Pizarro végleges névvel üstökös-ként és 7968-as sorszámmal kisbolygóként is katalogizálta. (MPEC 97T03, MPC 30739)

Támogatókat keresünk!

Egyesületünk idei könyvkiadási tervében első helyen szerepel az **Amatőr-csillagászok kézikönyve** c. kiadvány. Amint tagtársaink értesülhettek róla, az új kézikönyv előfizetési díját az 1999. évi, emelt összegű (3800 Ft) pártoló tagdíjba építettük be. Elképzeléseink szerint az Amatőr-csillagászok kézikönyve április folyamán jelenik meg.

A terjedelmes, közel 500 oldalas kiadvány megjelentetéséhez továbbra is támogatókat keresünk, hiszen a pártoló tagsági díj nem fedezi teljes egészében a kiadásokat.

Mindezek a tagtársaink, akik az **Amatőr-csillagászok kézikönyve** kiadását — a tagdíjfizetésen felül — anyagilag is támogatni tudnák, kérjük vegyék fel a kapcsolatot Mizser Attilával, egyesületünk főtítkárával! (1461 Budapest, Pf. 219., E-mail: mizser@mcse.hu, tel.: (1) 386-2313). Felhívjuk a figyelmet, hogy a Kézikönyvben hirdetések elhelyezésére is mód van!